

29. Замковий комплекс в м. Острог від резиденції князів до об'єкту замкового туризму

Людмила Мельник, Світлана Батиченко
Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

Вступ. Поміж різних видів туризму в Україні помітне місце займає замковий туризм з об'єктами фортифікаційного зодчества. Оскільки він виконує значну освітню та просвітницьку функцію, а також є основним шляхом наповнення місцевих бюджетів.

Матеріали і методи. Аналіз трансформаційних процесів в межах замкового комплексу м. Острога від княжої резиденції фортифікаційного типу до історико-архітектурної пам'ятки та об'єкта замкового туризму.

Результати. Оборонна історико-архітектурна спадщина України представлена комплексом замків, фортець, оборонних міських укріплень та оборонних храмів, найбільша кількість яких збереглася до наших часів на території Західної України (за оцінка експертів до 90% всіх замків, фортець та палаців країни).

Багатою фортифікаційною спадщиною представлений східний форtpост історичної Волині - Рівненська область. Тут з часів Середньовіччя збереглися замки князів Острозьких в містах Острог і Дубно, замок-моноліт князів Чарторийських у Клевані, а також руїни (залишки) замків у селах, палац Отецьких у Великих Межирічах та Троїцький монастир-фортеця та брама міських мурів у Межирічі Острозького району.

Окрасою краю давньоруського фортифікаційного мистецтва є Острозький замок. Він розташований на пагорбі Замкової гори на невеликому (0,7 га) овальному майданчику, лівому високому березі річки Вілія. Споруджений був на місці давньоруського городища XI–XII ст., замок складався з кам'яних та дерев'яних укріплень, в давні часи був оточений ровом, який було наповнено водою. У даний час ансамбль замку представлено чотирма основними спорудами: вежа Мурована, Нова (Кругла) Вежа, Богоявленська церква-фортеця та Надбрамна башт (з 1905 року - дзвіниця). Майже три віки (із середини XIV ст.) це місце було резиденцією князівського роду Острозьких. Замковий комплекс Острога у 2007 році став переможцем у спец-номінації «Визначна пам'ятка духовної України» і увійшов у десятку кращих пам'яток країни.

Сьогодні на території Острозького замку розташовано Острозький краєзнавчий музей, який щороку відвідують сотні туристів. Разом з тим, варто розширювати спектр туристичних послуг, та наприклад, проведення різнобічних історико-театралізованих фестивалів, лицарських змагань чи анімаційних шоу, відкриття закладу харчування кухні часів розквіту комплексу, організація та проведення урочистих подій у середньовічному стилі.

Висновки. Замковий комплекс м. Острога є окрасою Рівненщини, стіни якого бережуть таємниці минулого. Він за не одне століття перетворився з фортифікаційної споруди та резиденції князів у архітектурну пам'ятку та об'єкт замкового туризму.

Література

1. Iryna Biletska (2011), Current situation and development prospects of castle tourism in Ukraine, *Problems of increasing the efficiency of infrastructure*, 31, pp. 104-112.
2. Omelychuk B. A. (2012), Study, preservation and use of castles and fortresses of Western Ukraine: historical aspect, *Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic"*, 724, pp. 74-80/